

Dosarul nr. 3ra-1255/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: A. Paniș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, V. Negru, G. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

22 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Ungureanu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 20 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 22 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 3 martie 2020 Iurie Ungureanu a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii a indicat că prin hotărârea din 3 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost obligat angajatorul, Inspectoratul General al Poliției de a recalcula vechimea sa de muncă după formula: două luni de vechime în muncă pentru o lună de serviciu, și anume perioadele 10 iunie 2011 - 5 martie 2013 și 24 octombrie 2016 până în prezent. Prin încheierea din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de Inspectoratul General al Poliției împotriva hotărârii din 3 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

A menționat că, ulterior, prin ordinul nr.336 ef din 10 iulie 2018 emis de șeful-adjunct al Inspectoratului General al Poliției, a fost dispusă recalcularea vechimii de muncă a lui Iurie Ungureanu pentru perioada de timp vizată în hotărârea din 3 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Astfel, în temeiul certificatului nr.3413 din 13 iunie 2019 a fost stabilit că potrivit informațiilor gestionate de către Ministerul Afacerilor Interne, vechimea de muncă a lui Iurie Ungureanu pentru stabilirea pensiei la data de 10 iunie 2019 a constituit 25 ani 01 luni și 04 zile, acest certificat nefiind contestat ori anulat până în prezent.

Ca urmare, reclamantul a comunicat că la 26 iunie 2019 a depus la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Leova o cerere privind stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă, care a fost acceptată, însă la 28 ianuarie 2020 a primit decizia de respingere a cererii în stabilirea pensiei cu nr.15/2020/233 din 24 ianuarie 2020 și dispoziția din 27 ianuarie 2020 adresată BC „Moldova-Agroindbank” privind restituirea sumei de 33 283,61 de lei plătită în calitate de pensie pentru vechimea în muncă.

În dezacord cu aceste acțiuni, a depus cerere prealabilă, solicitând anularea actelor enunțate și restabilirea dreptului încălcat. Prin decizia din 13 februarie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a respins cererea prealabilă.

Reclamantul a considerat că actele administrative au fost emise contrar rigorilor dreptului material relevant dar și procedurii stabilite, impunându-se anularea acestora din următoarele considerente.

Astfel, a arătat că în motivarea deciziei de refuz a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Leova a fost menționat faptul că potrivit actelor prezentate de solicitant, acesta a confirmat un stagiul de cotizare de 23 ani și 11 luni, fapt ce nu permite stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă a lucrătorilor din instituțiile de forță, care însă după părerea reclamantului este o concluzie pripită, bazată pe ignorarea prevederilor normative relevante speței dar și pe interpretarea eronată a normelor de drept material, cu încălcarea procedurii stabilite de lege.

A menționat că a activat o perioadă îndelungată de timp în cadrul Inspectoratului de Poliție Leova, îndeplinind funcții legate direct de paza, escortarea și deținerea persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie). Din această perspectivă, conform Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, dispune de înlesniri pentru calcularea vechimii de muncă și anume două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu. Ținând cont de aceste rigori, în baza calculelor făcute de angajator, conform certificatului din 13 iunie 2019 a fost stabilit că potrivit situației din 10 iunie 2019, vechimea în muncă a sa a constituit 25 de ani 01 lună și 04 zile. Astfel, concluzia expusă în decizia din 24 ianuarie 2020 este una vădit eronată, fiind total contrară normelor de drept material relevante dar și circumstanțelor de fapt ale cauzei.

A invocat că la caz, Casa Națională de Asigurări Sociale s-a expus deja asupra aspectului privind acordarea dreptului la pensie, având în vedere și lista de acte pe care le-a prezentat, din care rezultă cert vechimea sa de muncă necesară în acest sens. În așa fel, a susținut că emiterea unei decizii cu obiect diametral opus peste aproximativ 6 luni din data depunerii cererii privind acordarea pensiei pentru vechimea de muncă, constituie o gravă abatere de la procedura impusă de Legea privind sistemul public de pensii nr.156 din 14 octombrie 1998.

Reclamantul a afirmat că a avut loc o ingerință inadmisibilă în dreptul său la pensie, fapt ce îi cauzează prejudiciu material și moral.

Cât privește răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale privind respingerea cererii prelabile, a remarcat că acesta este bazat pe interpretarea extrem de subiectivă atât a rigorilor de drept material relevante speței, cât și a efectelor puterii de lucru judecat ale unor hotărâri judecătorești.

A specificat că modalitatea specială de calcul a vechimii în muncă, este reglementată în principal prin acte normative din care rezultă cert că pentru colaboratorii de poliție care îndeplinesc serviciu vizând paza, escortarea,

supravegherea persoanelor deținute, urmează a fi aplicată formula de calcul a vechimii de muncă o zi lucrătoare pentru două zile de vechime în muncă.

Astfel, a susținut că în temeiul Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Similar, a menționat că în temeiul ordinului din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari public cu statut special și militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, s-a dispus că „se acordă înlesniri două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri din cadrul subdiviziunilor, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne (funcționarilor publici cu statut special și militarilor din cadrul Ministerului Afacerilor Interne), perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanele reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie), urmând a fi luată în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupelor organelor afacerilor interne nr.1544 din 23 iunie 1993”.

A indicat că la fel și certificatul din 13 iunie 2019 de calcul a vechimii în muncă este perfect legal, nefiind anulat. Totodată, a relatat că puterea de lucru judecat a unei hotărâri judecătorești nu rezidă doar în soluția acesteia, ci și în constatările de drept făcute de instanța de judecată.

A considerat că poziția pârâtului este un abuz de putere publică, manifestat prin neaplicarea cadrului normativ intern pertinent și prin ignorarea constatărilor făcute într-o hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă.

A solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Leova nr.15/2020/233 din 24 ianuarie 2020 și a deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.U-299/20 din 13 februarie 2020 privind respingerea cererii prealabile, obligarea pârâtului să-i achite pensia pentru vechimea în muncă și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 22 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă acțiunea. A fost anulată ca ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.U-299/20 din 13 februarie 2020 privind respingerea cererii prealabile, decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Leova nr.15/2020/233 din 23 ianuarie

2020 privind respingerea cererii de stabilire a pensiei și din 27 ianuarie 2020 cu nr.1-01/19-50. Ca efect al anulării actelor administrative în cauză, reclamantului urmând a-i fi achitată pensia pentru perioada în care acestea și-au produs efectele juridice. A fost admisă parțial cererea de compensare a cheltuielilor de judecată și s-a dispus încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Iurie Ungureanu, suma de 3 000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru asistența juridică.

La 1 martie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 Cod administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel, iar la 28 aprilie 2021 a prezentat motivarea apelului.

Prin decizia din 20 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 22 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel prin prisma prevederilor art. 2 alin. (1), 13 lit. a), 14 lit. a), 18 lit.c), 48, 49, 54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23 iunie 1993 (în vigoare la data apariției dreptului la pensionare), pct.7 lit.g) și pct. 8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, a reținut ca fiind justă concluzia primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii.

În acest sens, instanța de apel a menționat că reclamantul Iurie Ungureanu întrunește condițiile legale ca să beneficieze de recalcularea pensiei urmare a calculării vechimii în muncă cu avantaje pentru perioada de referință în sensul solicitărilor formulate, având în vedere că subdiviziunile în care a activat sunt entități destinate pentru deținerea persoanelor, fiind sub incidența reglementărilor din pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, care îi conferă dreptul la stabilirea pensiei cu înlesniri.

Subsecvent, instanța de apel a învederat că, la fel și ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, acordă înlesnirile de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, fiind un act administrativ valabil care produce efectele juridice de rigoare.

Astfel, instanța de apel a reținut că la stabilirea pensiei lui Iurie Ungureanu, acestuia i s-a calculat eronat vechimea în muncă și în legătură cu această eroare, i-a fost diminuată vechimea totală în muncă în cadrul organelor afacerilor interne, în baza căreia i-a fost stabilit și quantumul pensiei în valoare mai mică decât se cuvenea, fapt ce este în contradicție cu normele materiale și principiile constituționale.

Totodată, reținând prevederile art.96 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură civilă, instanța de apel a concluzionat că prima instanță just a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Iurie Ungureanu, cheltuielile de judecată pentru asistența juridică în sumă de 3 000 lei, care sunt reale, necesare și

rezonabile ca mărime, fiind o sumă proporțională pentru asistența juridică acordată în prezentul litigiu.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural, iar soluția de admitere a acțiunii este justă, fiind rezultată din aprecierea probelor cercetate în cadrul procesului de judecată în coraport cu normele aplicabile speței.

La 21 iulie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 20 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

La 12 noiembrie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 20 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A declarat că la caz, organul de asigurări sociale întemeiat a refuzat stabilirea pensiei intimatului dat fiind faptul că acesta nu întrunește condițiile necesare impuse prin lege, și anume vechimea necesară potrivit art.13 lit. a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23 iunie 1993.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 20 iulie 2021, fiind notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale în data de 10 noiembrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție al scrisorii recomandate (f.d.140). Astfel, recursul depus la 21 iulie 2021 și motivarea recursului prezentată la 12 noiembrie 2021, este în termen.

La 1 decembrie 2021 în adresa intimatului Iurie Ungureanu a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința din 21 decembrie 2021, Iurie Ungureanu reprezentat de avocatul Igor Șcheau a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de

aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Aliona Miron